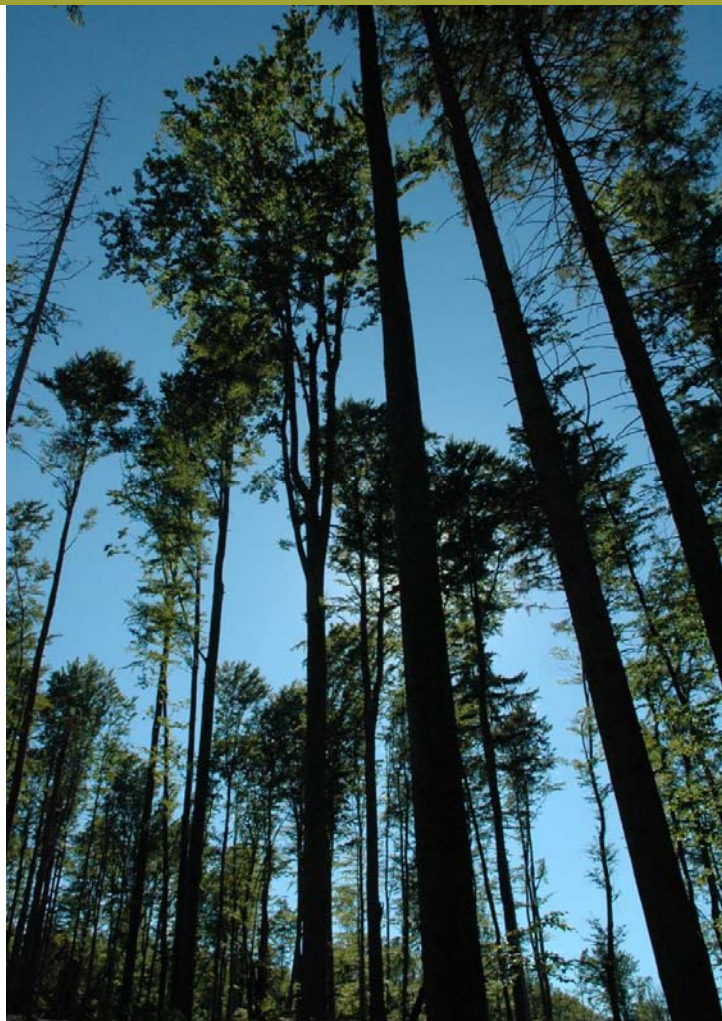

Pěstění účelových lesů

10. dubna 2012

MENDELU

KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

- hodnocení přirozenosti
- analýza přirozených lesů
- aplikace výsledků

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESŮ ČR

CÍL

Aktuální znalost o rozšíření a kvalitě přirozených lesů v ČR v prostoru a čase

METODY

Hodnocení kvalitativních i kvantitativních parametrů porostů prostřednictvím dotazníkového formuláře

VÝSTUPY

- Databanka přirozených lesů ČR
- mapové podklady
- plány péče o ZCHÚ

1. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESŮ ČR

Národní lesnický program I. – 2002-2006:

Priorita E11- Vytvořit databanku přirozených lesů

Potřeba koncepčního nástroje pro management lesů v chráněných územích, pro optimalizaci sítě sítě ZCHÚ atd.

Zadavatel: MŽP ČR

Parametry pro databanku:

- co nejvíce objektivní
- ale jednoduše a on-line aktualizovatelná odbornými pracovníky OP a LH
- nezávislá na subjektivním přístupu hodnotitelů
- realizovatelná na celé ploše státu
- levná

Databanka, resp. hodnocení přirozenosti je kompromis mezi hodnotitelným a realizovatelným!!!

1. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESŮ ČR

2002-2003 - vývoj metodiky, testování

2004-2006 - školení hodnotitelů (50 osob)
hodnocení lokalit $\geq$ 10 ha

2007 - souhrnné zpracování dat
- tvorba a spuštění www.pralesy.cz

2008 - implementace hodnocení přirozenosti do vyhlášky č.
60/2008 Sb., následně č. 64/2011 Sb.

2009 - doplnění hodnocení o lokality $\geq$ 5 ha
- dokončení hodnocení u VLS, s.p.
- start on-line aktualizace

1. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESŮ ČR

2. Parameters used for naturalness assessment of old-growth forests

Stand development affected in the past and at the present time by:	"Naturalness" of the stand – what is acceptable		
	original	natural	near-natural
A – Direct impact on stand development by forest management			
A1 Main or exploataing felling more than 100 years ago	No	Yes	Yes
A2 Intentional regeneration measures in the past on less than 1/4 area	No	Yes	Yes
A3 Main felling and introduction of regeneration elements at present	No	No	No
A4 Creaming more than 100 years ago	Yes	Yes	Yes
A5 Creaming in the last 100 years	No	Yes	Yes
A6 Incidental felling of live (active) trees at the present time	No	No	Yes
A7 Plantation or sowing as a management measure on less than 1/4 area in the past	No	Yes	Yes
A8 Plantation or sowing as a management measure on more than 1/4 area in the past	No	No	Yes
A9 Plantation or sowing as a management measure at the present time	No	No	Yes
A10 Intentional tending measures on less than 1/4 area in the past	No	No	No
A11 Intentional tending measures on more than 1/4 area in the past	No	No	Yes
A12 Intentional silvicultural (tending) measures at the present time	No	No	No
A13 Reconstruction management measures in the past	No	Yes	Yes
A14 Reconstruction management measures at the present time	No	No	No
B - Dead wood			
B1 Haulage of dead wood more than 50 years ago	Yes	Yes	Yes
B2 Haulage of dead wood in the last 50 years	No	Yes	Yes
B3 Partial processing of dead wood at the present time	No	No	Yes
C - Indirect human impact on stand development			
C1 Historical cattle grazing whose impact on the development of stand structure and texture is negligible today and only a theoretical influencing of tree species can be recorded	Yes	Yes	Yes
C2 Long-term wildlife overpopulation (usually in a former game preserve) and/or long-term high stocks of hoofed game in the period after World War II, affecting the development of stand structure (markedly reduced number of trees in several subsequent diameter classes)	No	Yes	Yes
D - Current tree species composition as compared with the potential natural tree species composition			
D1 Attendance of all main tree species – i.e. species with a representation over 20% in the potential near-natural species composition	Yes	Yes	Yes
D2 Attendance of site-allochthonous species interspersed up to 10%	No	No	Yes
D3 Transitional presence of invasive neophytes (robinia, tree-of-heaven, white pine, red oak, etc.) up to 5%	Yes	Yes	Yes
Never managed forests left to spontaneous development	↑	↑	↑
Historically by man affected forests, actually left to spontaneous management	↑	↑	↑
Actually by man affected forests; restoration management is acceptable	↑	↑	↑

1. Basic data

Locality name	NNR Vývěry Punkvy
Locality code	290
Segment / of total locality segments	2/7
Area [ha]	15.43
Degree of naturalness	natural
Has locality been left to spontaneous development?	yes
Spontaneous development since	approx. 400 years
Assessment executor	Ing. Dominik FRANČ
Assessment datum (period)	25.8.2003

Note: Total area counts 556.43 ha. Segment 7/7 was not evaluated because of large Spruce stands proportion. Forest stands with close-to-nature species composition occur just in little parts. Thus they were not able to be include to any naturalness degree.

National Nature Reserve Vývěry Punkvy

Assessment of naturalness

Legend:

 Locality border

Degrees of naturalness

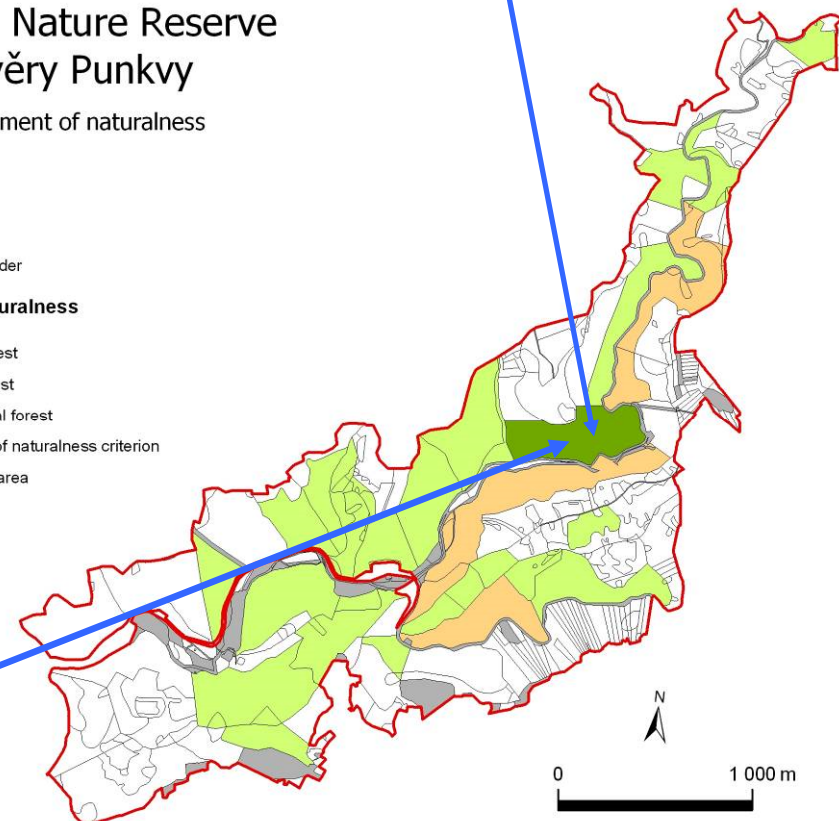
 Original forest

 Natural forest

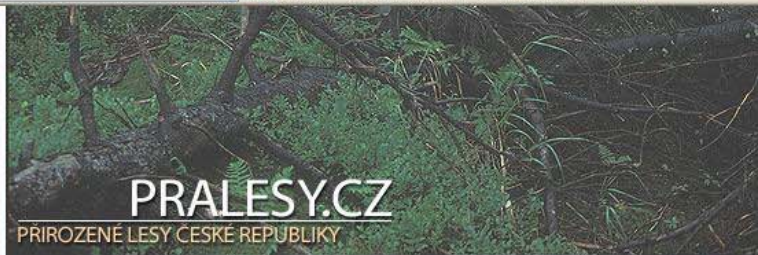
 Near-natural forest

 Forest out of naturalness criterion

 Non-forest area

- úvodní stránka/novinky
- vstupní informace
- souhrnná data
- databanka
- fotobanka
- výzkum a monitoring
- lidé
- projekty
- partneři

vítejte u nás ... / novinky

Úvodem

Stránky www.pralesy.cz se Vás snaží přehledně a souhrnně informovat o problematice výzkumu a monitoringu přirozených lesů v České republice. Přináší také komplexní informace a přehledy o současném rozsahu a stavu přirozených lesů všem potenciálním uživatelům, mezi které počítáme i širokou veřejnost hledající základní údaje a odkazy k této problematice. Do budoucna předpokládáme stálou aktualizaci publikovaných dat.

Stránky jsou spravovány oddělením ekologie lesa Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. VÚKOZ. Pro jejich příjemnější pročitání a porozumění všem termínům Vám doporučujeme přečíst si nejprve [vstupní informace](#).

Pralesy.cz by měly být živým systémem, proto rádi uvítáme Vaše náměty a připomínky pro jejich zlepšení. Při přípravě dat a formování odkazů mohlo dojít k nechtěnému opomenutí některých zdrojů, [respondentů](#) apod. Jsme připraveni je na základě Vašich věcných připomínek postupně doplňovat nebo opravovat.

Byla zprovozněna (WMS) služba umožňující [vizualizaci](#) lokality přirozeného lesa na [mapovém serveru AOPK ČR](#) a byl zprovozněn také odkaz na tuto službu. Tím byla završena 2. fáze spuštění webu pralessy.cz. Nyní zbývá fáze 3., tj. prodloužení spojení popsaného ve fázi č. 2, ovšem s ukončením mapového serveru ÚHUL s cílem promítnutí aktuální lesnické typologie v lokalitě; fáze 4., tj. anglická verze webu.

Pro komunikaci s námi použijte e-mail: [info\(at\)pralessy.cz](mailto:info(at)pralessy.cz)

Novinky

Bakalářské a diplomové práce

29.5.2009

Oddělení ekologie lesa VÚKOZ, v.v.i. v rámci spolupráce s LUF MZLU v Brně nabízí možnost řešení bakalářských a diplomových prací pro rok 2009

[PLAKÁT](#) | [TÉMATA](#)

Hodnocení přirozenosti

6.2.2009

V roce 2009 bylo (podle standardizované [metodiky](#)) dokončeno hodnocení přirozenosti ve vojenských lesích (lesy v majetku VLS ČR, s.p.). Souběžně probíhá aktualizace [Databanky přirozených lesů](#) pro velikostní interval lokalit 5 - 10 ha a aktualizace lesů ponechaných samovolnému vývoji.

Výzkum

23.1.2009

V rámci celoplošných opakovaných měření (tzv. [výzkum](#)) dokončujeme komplexní šetření (dendrometrie, dendrochronologie, disturbance atd.) po orkánu Kyrill v Žofinském pralesě (75 ha). V letošním roce provádíme opakovaná měření v pralesích Razula (22 ha) a Mionší (6+1 ha), kde jsme v předchozích letech studovali vývratovou dynamiku stromů.

1. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESŮ ČR

Important Old-growth Forests in the Czech Republic

LOCALITIES OF TOTAL AREA 10 HA AND MORE

Source:
The Silva Tarouca Research Institute for Landscape and Ornamental Gardening
Department of Forest Ecology

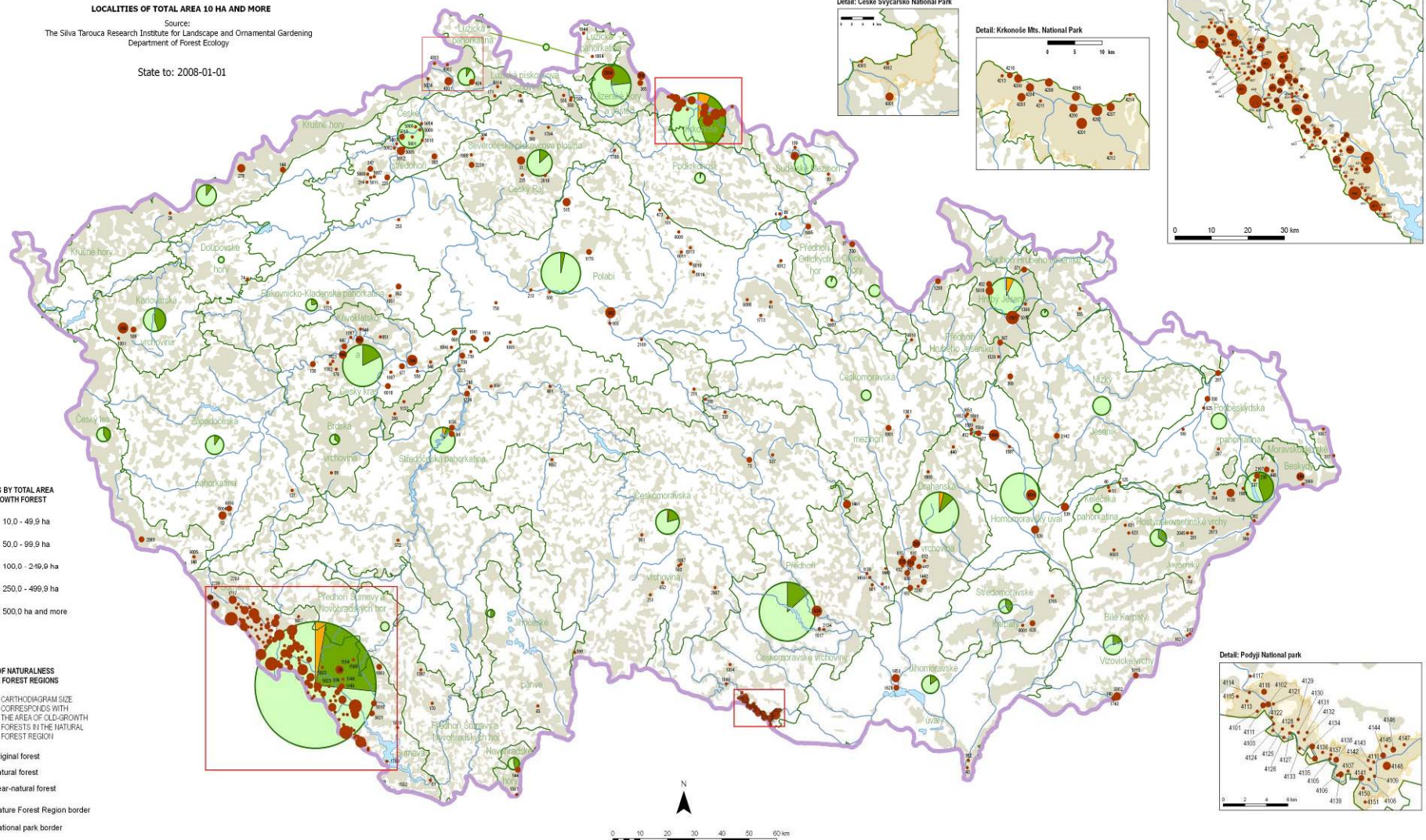
State to: 2008-01-01

LOCALITIES BY TOTAL AREA OF OLD-GROWTH FOREST

- 10.0 - 49.9 ha
- 50.0 - 99.9 ha
- 100.0 - 249.9 ha
- 250.0 - 499.9 ha
- 500.0 ha and more

DEGREES OF NATURALNESS BY NATURE FOREST REGIONS

- CARTHODIAGRAM SIZE CORRESPONDES WITH THE AREA OF OLD-GROWTH FORESTS IN THE NATURAL FOREST REGION
- Original forest
- Natural forest
- Near-natural forest
- Nature Forest Region border
- National park border

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

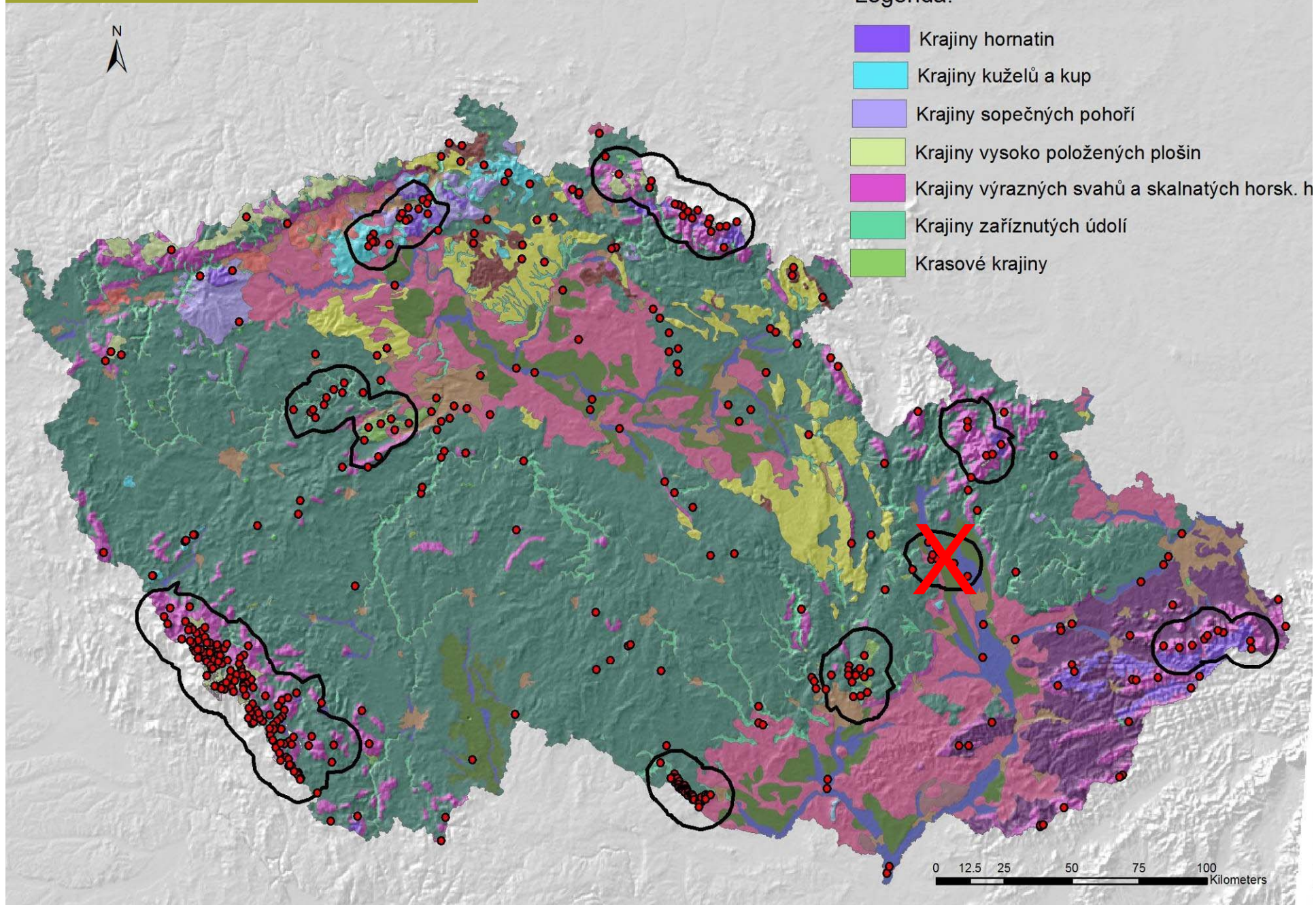
OTÁZKA

KDE a PROČ nám zůstaly přirozené lesy, když je jejich aktuální distribuce na první pohled výrazně nevyrovnaná a převažuje shlukovitost

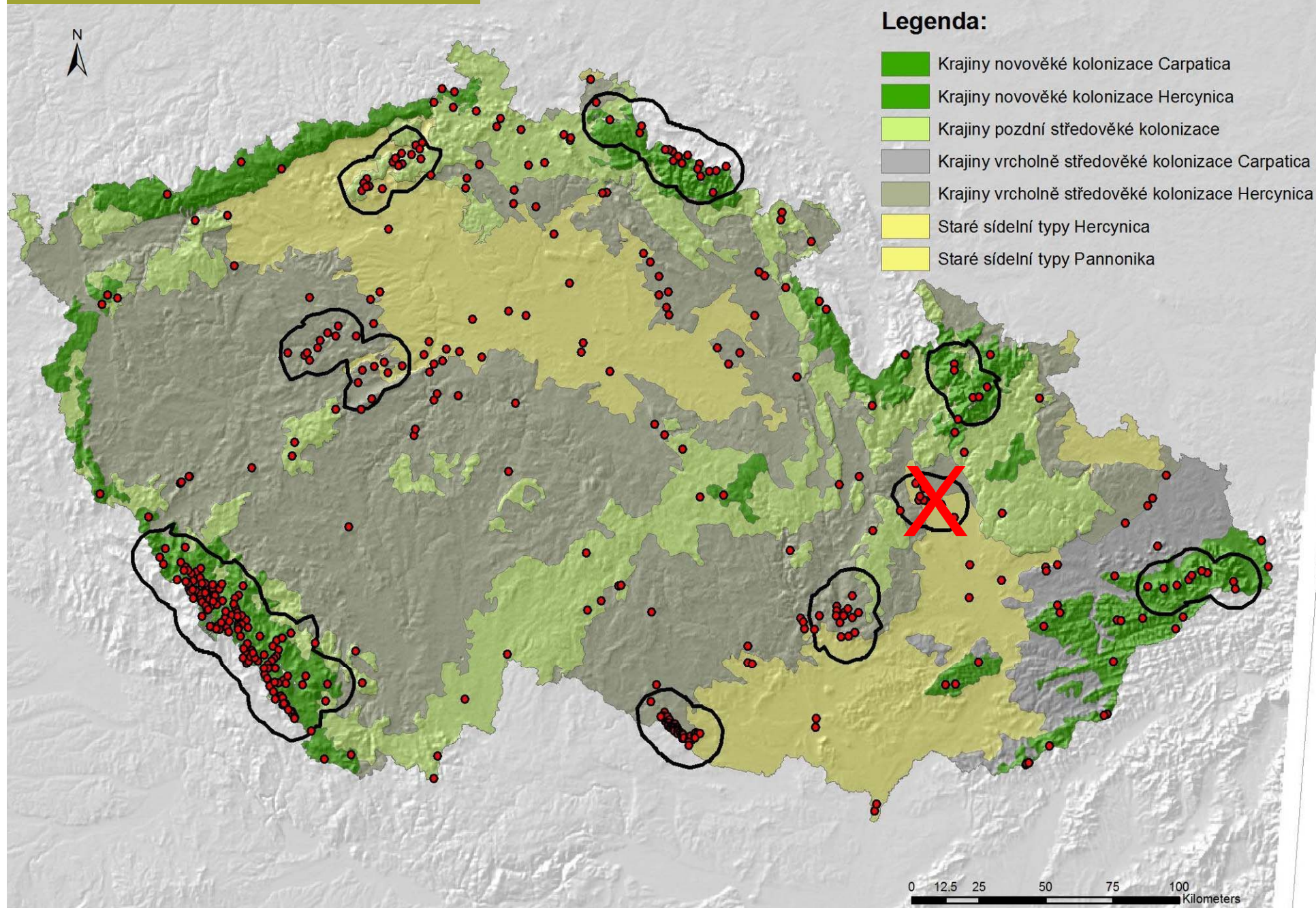
METODY

- clusterová analýza lokalit přirozených lesů
- kruhový cluster – $\varnothing$ 20 km, více než 3 lokality, více než 300 ha přirozených lesů
- komparace s typy reliéfu krajiny
- komparace se sídelními typy

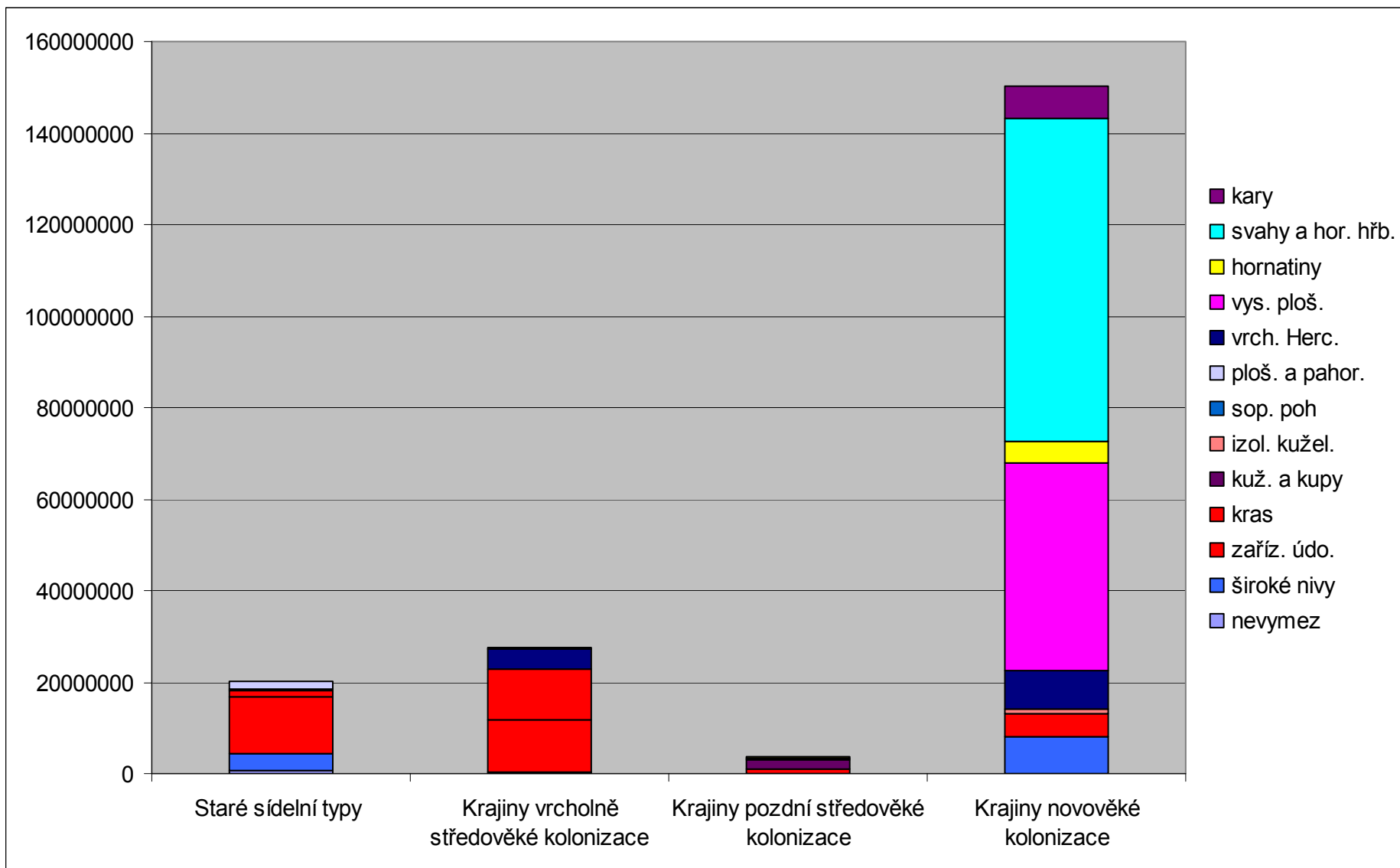
2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

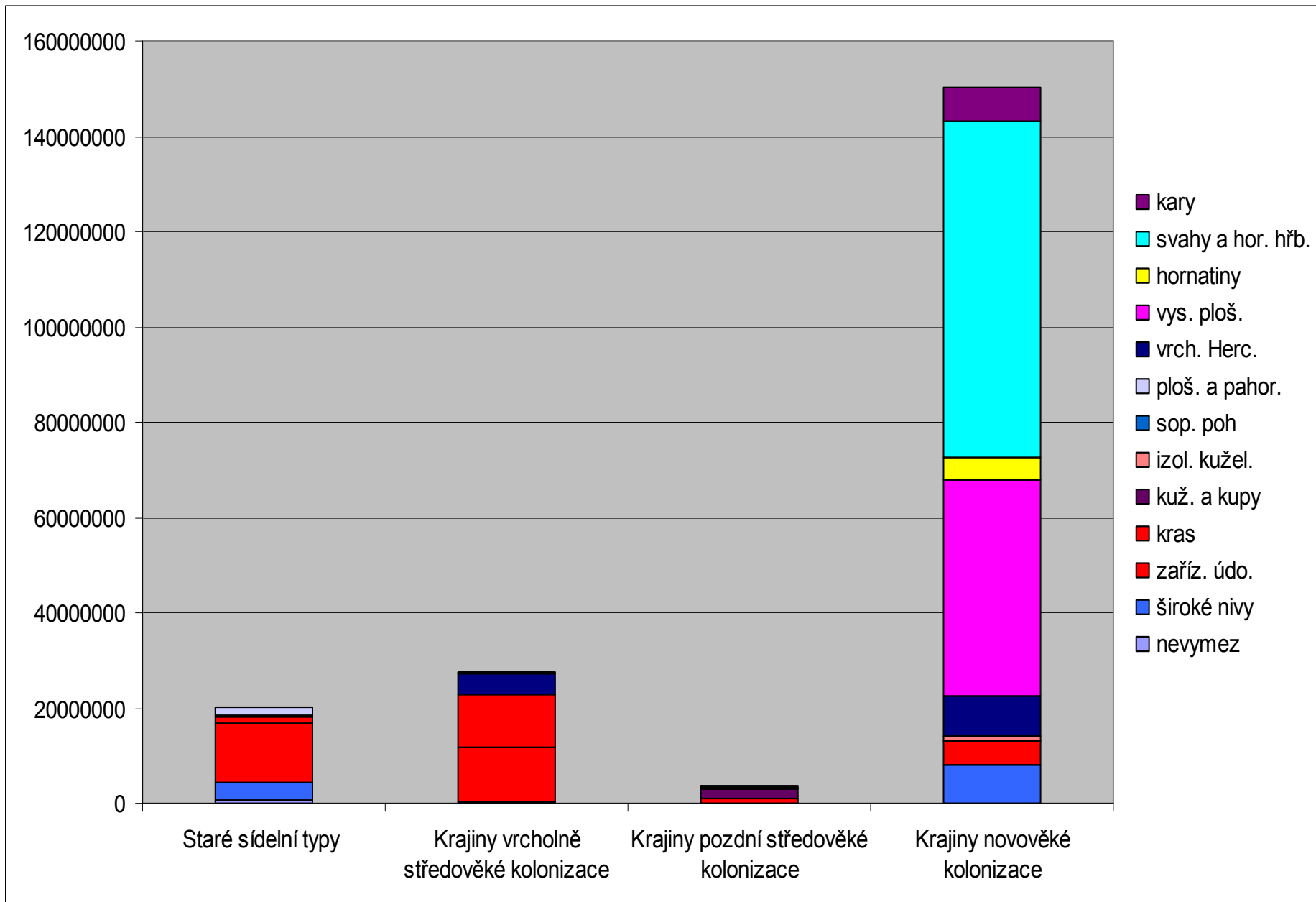

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

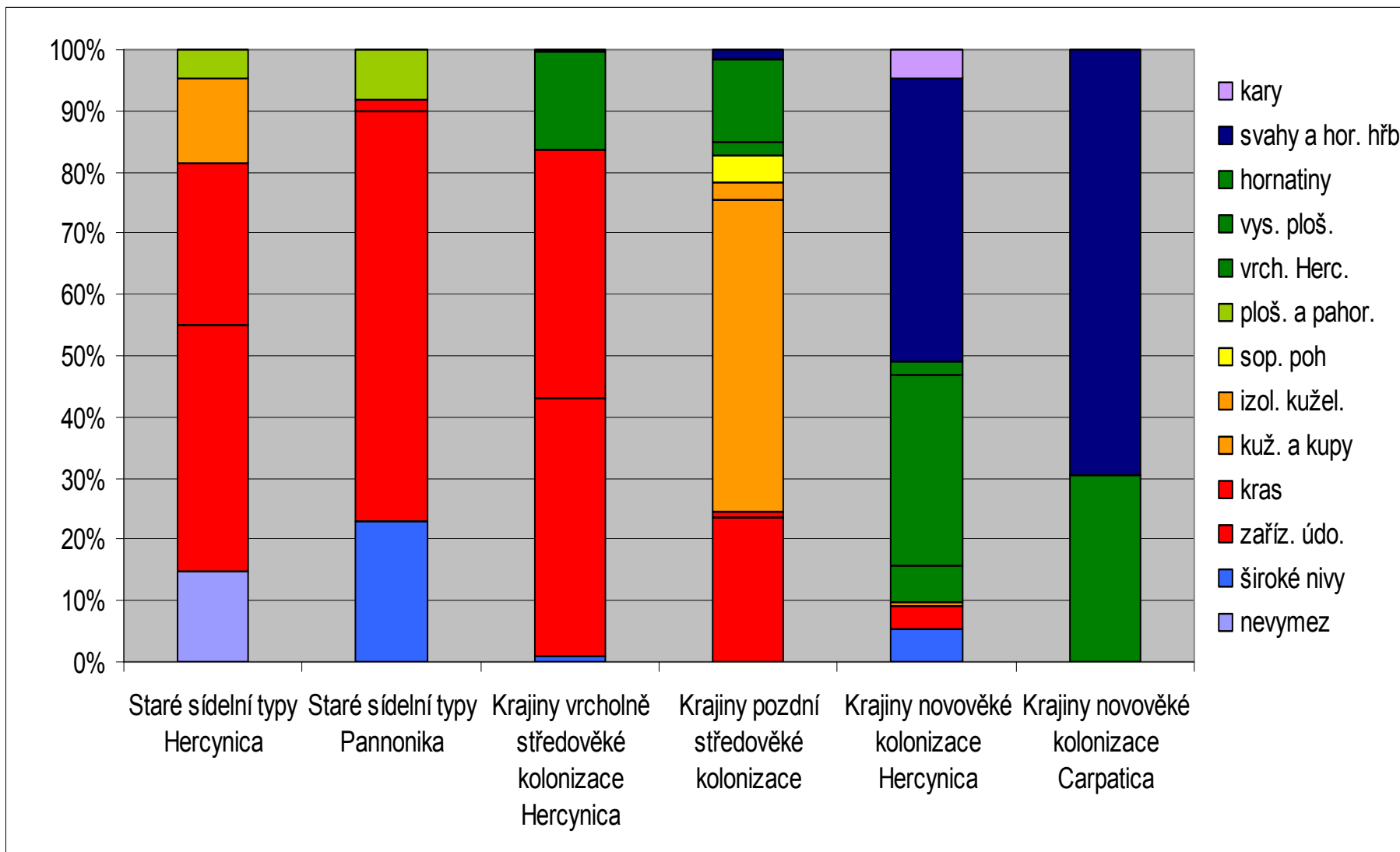
KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

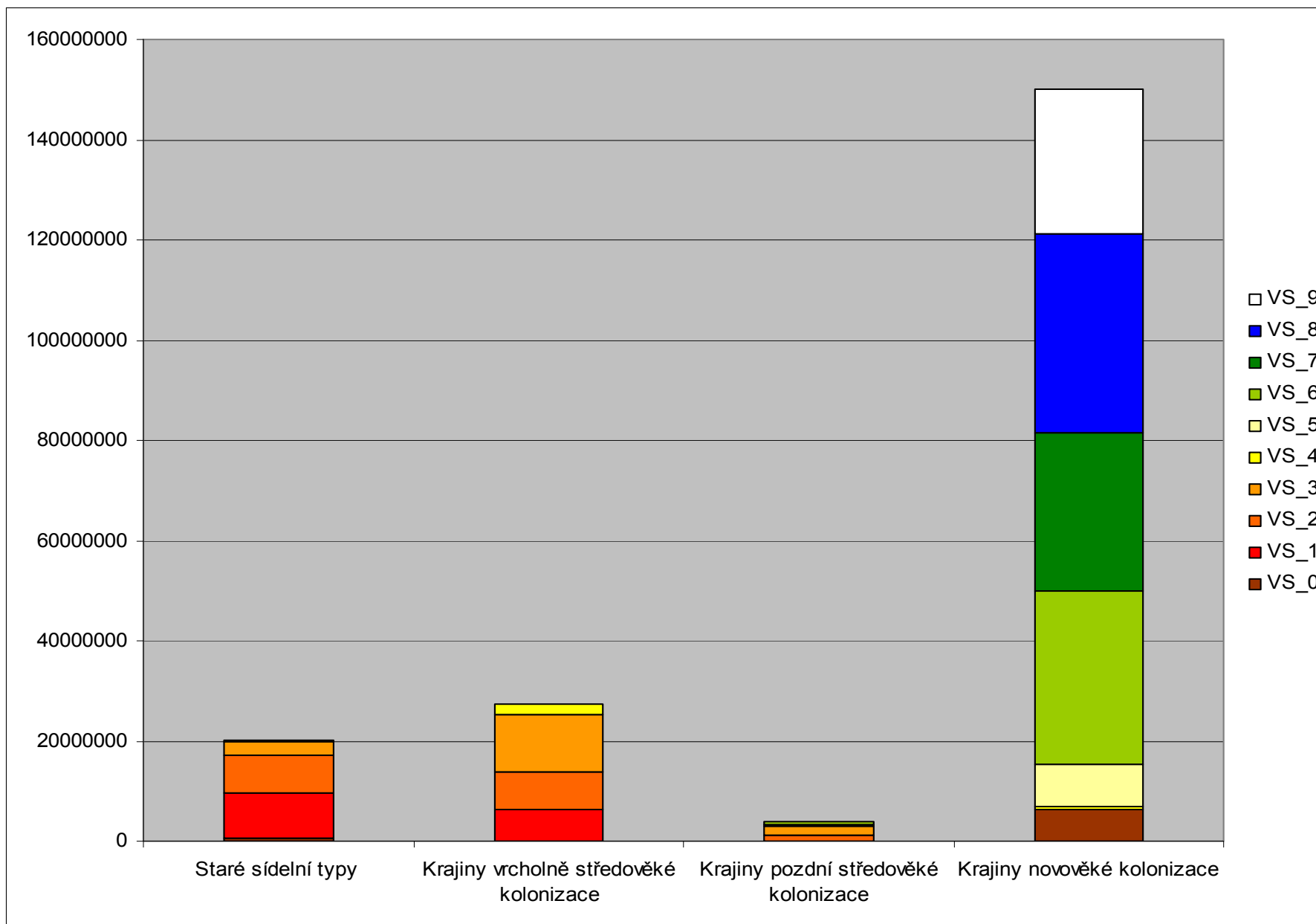
KDE A PROČ NÁM ZŮSTALY PŘIROZENÉ LESY

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

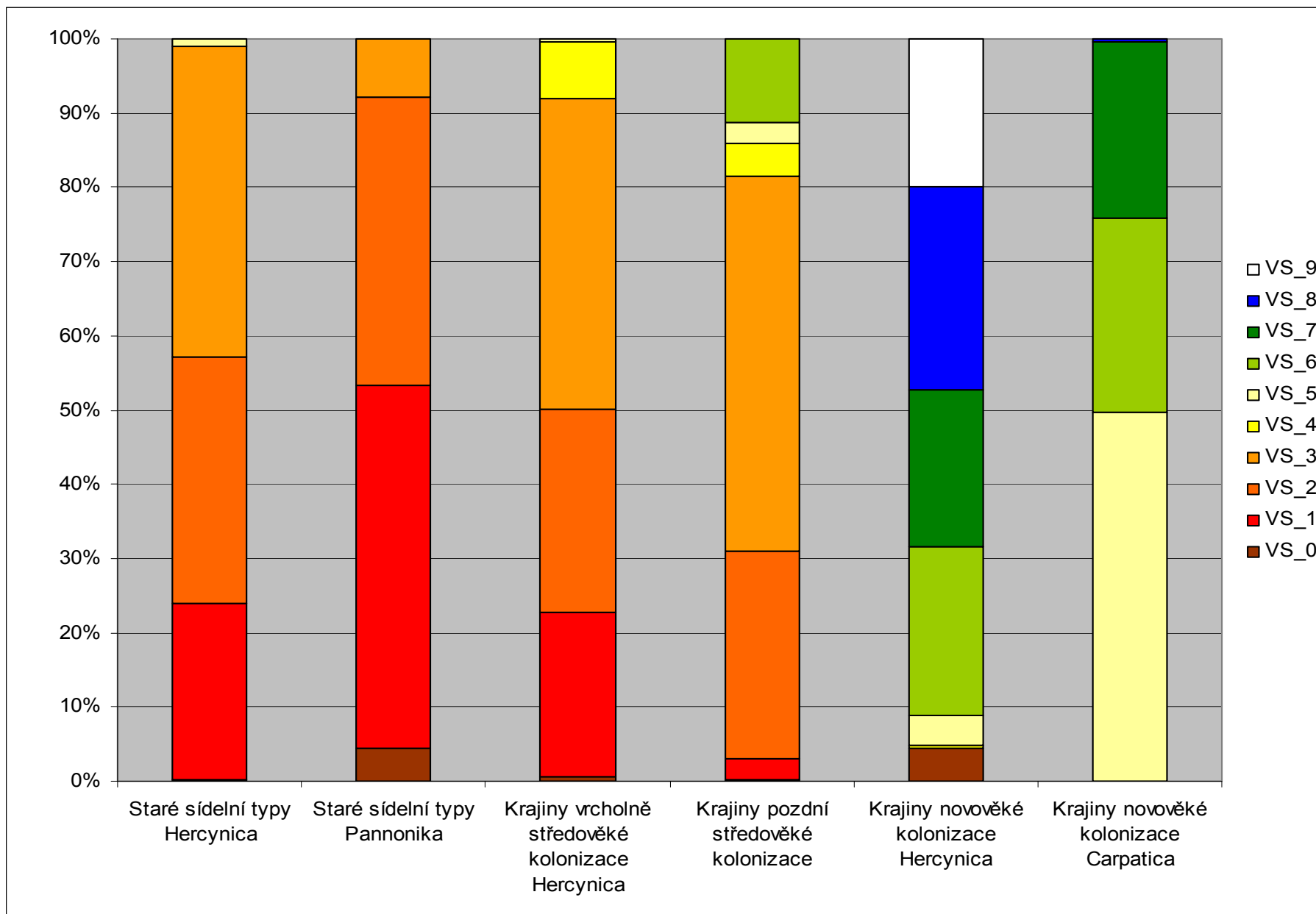
KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

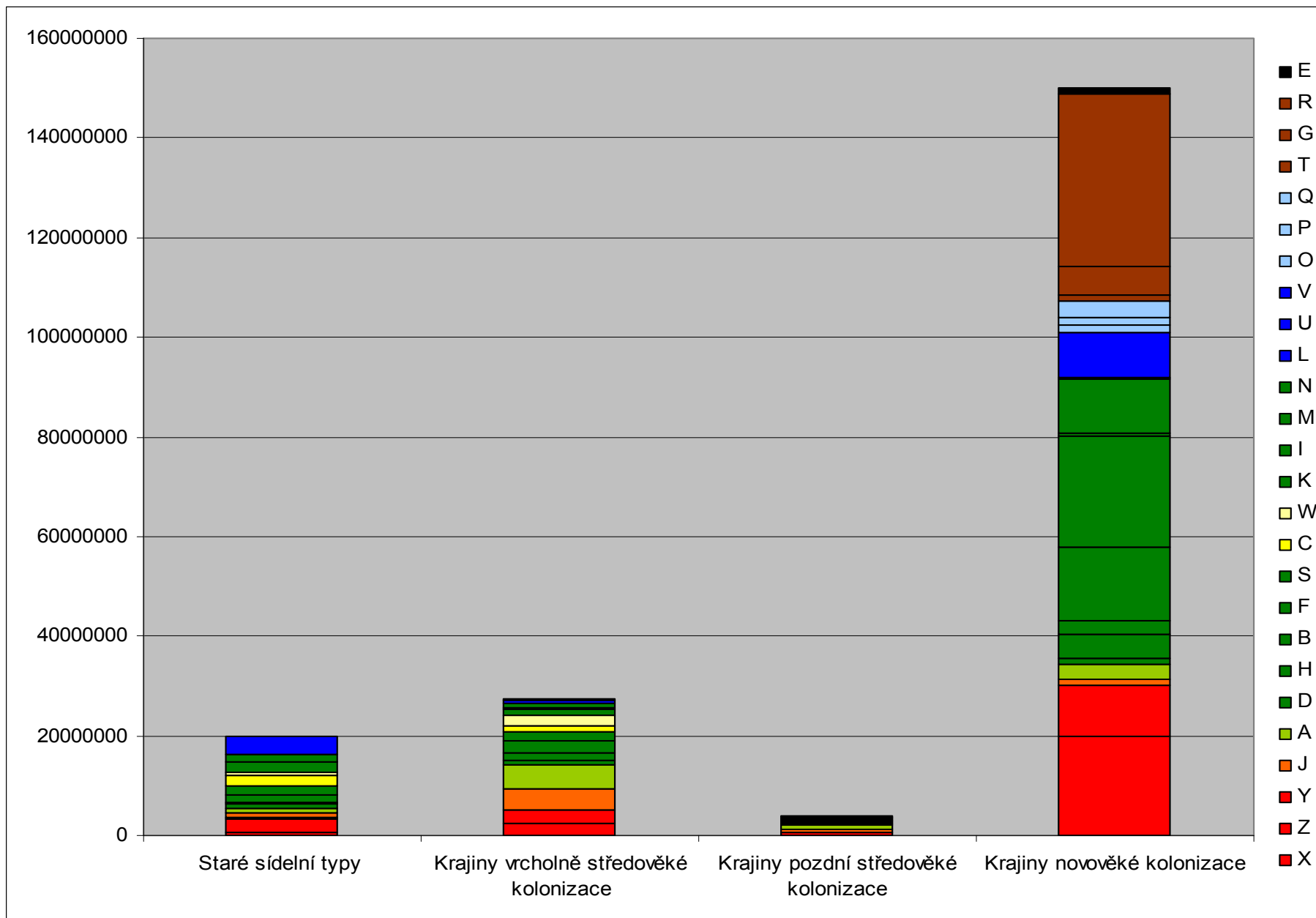
2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

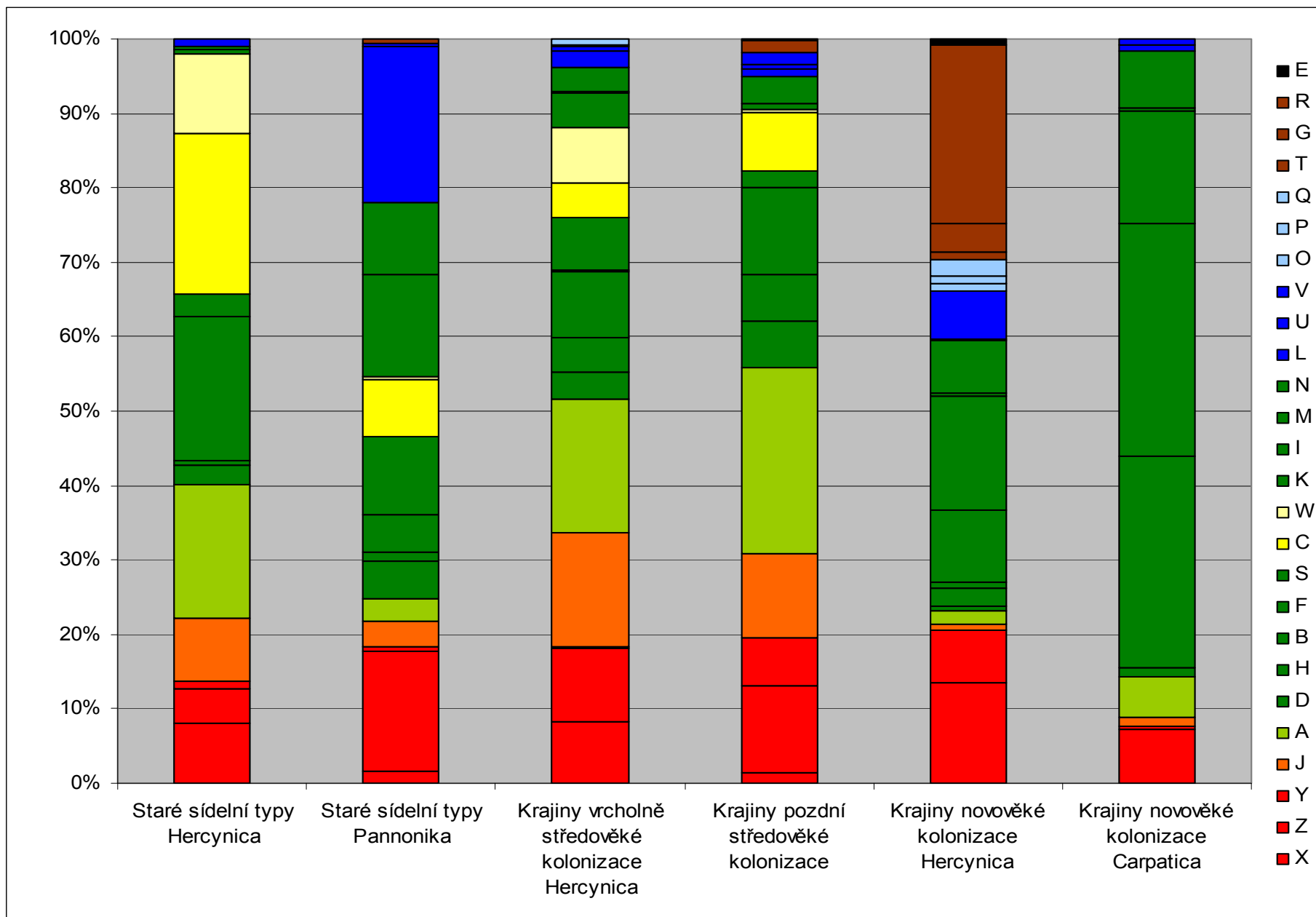

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

KDE a PROČ nám zůstaly PŘIROZENÉ LESY

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

KDE A PROČ NÁM ZŮSTALY PŘIROZENÉ LESY

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

VÝSLEDKY

67% - plochy přirozených lesů se nachází ve 4 z 19 typů krajiny

50% - krajiny výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů a krajiny vysoko položených plošin

17% - krajiny zaříznutých údolí a krasové krajiny

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

VÝSLEDKY

krajiny zaříznutých údolí a krasové krajiny

- přechodová pásma mezi nížinami a vrchovinami
- hranice starověkého a středověkého osídlení
- lesy se zachovaly na těžko přístupných polohách, které tehdy nebyly technologicky dosažitelné (i když byly dlouhodobě ovlivňovány)
- v okamžiku technologické dosažitelnosti (středověk) se kolonizace posunula do vyšších poloh (vrchoviny) s lepšími možnostmi využití lesů (vyšší zásoba dřeva atd.)

2. ANALÝZA PŘIROZENÝCH LESŮ

VÝSLEDKY

krajiny výrazných svahů a skalnatých horských hřbetů a
krajiny vysoko položených plošin

- nejpozději osídlovaná území, dříve nedostupná
- novověk
- lesy se zachovaly v nejdlejších místech a v okamžiku jejich využitelnosti (19. stol.) již dochází k vědomé ochraně zbytků přirozených lesů – limitem přestává být technologická vyspělost

Rozšíření přirozených lesů v ČR [ha]

	původní	přírodní	př.blízký	celkem
NP	2157,35	4509,97	8036,23	14703,55
CHKO (jen MZCHÚ)	309,46	2050,04	5923,72	8283,22
CHKO (jen nechráněné)		102,78	912,53	1015,31
CHKO (celkem)	309,46	2152,82	6836,25	9298,53
volná krajina (jen MZCHÚ)		515,85	3865,92	4381,77
volná krajina (jen nechráněné)		26,48	519,38	545,84
volná krajina (celkem)		542,31	4385,30	4927,61
vojenské újezdy (jen MZCHÚ)		20,83	242,93	263,76
vojenské újezdy (jen nechráněné)		282,50	80,69	363,19
vojenské újezdy (celkem)		303,33	323,62	626,95
celkem	2466,81	7508,43	19581,40	29556,64

(stav k 1.1.2011)

Rozšíření přirozených lesů - národní parky [ha]

NP	původní	přírodní	př.blízký	celkem
Krkonošský NP	1781,44	788,47	10,43	2580,34
NP České Švýcarsko		117,83	72,60	190,43
NP Podyjí		336,16	1559,81	1895,97
NP Šumava	375,91	3267,51	6393,39	10036,81
celkem	2157,35	4509,97	8036,23	14703,55

(stav k 01.01.2011)

